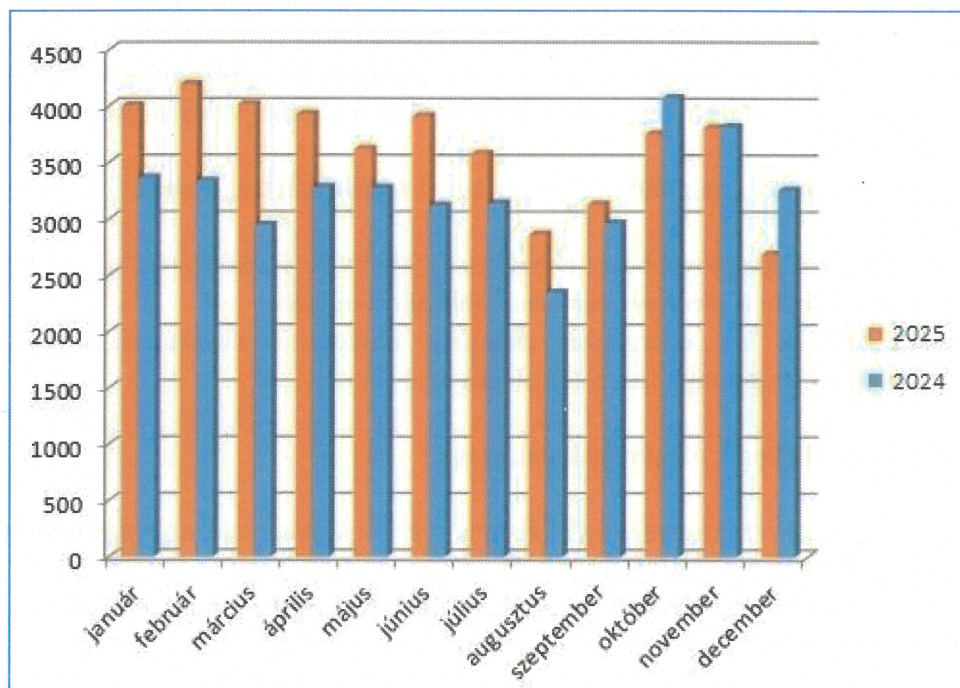

TORNYAI JÁNOS MÚZEUM, KÖNYVTÁR ÉS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
NÉMETH LÁSZLÓ VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS PÓSA LAJOS GYERMEKKÖNYVTÁR
2025. ÉVI BESZÁMOLÓ

1. Rövid összefoglaló (sikerek, trendek, körülmények)

A városi könyvtár szolgáltatásait igénybe vevők száma évek óta kiegyensúlyozott emelkedést mutat. Tudatos programszervező munkánknak és az olvasói igényeknek megfelelő könyvbeszerzésnek köszönhetően látogatottságunk 2025-ben az előző évhez képest összességében 11%-kal nőtt, annak ellenére, hogy az utolsó negyedév már visszaesést mutat. Ennek oka a szakmai létszám csökkenéséből fakad, a feladatok átszervezése kevesebb program megvalósítását tette lehetővé.

Két nyertes NKA-pályázat segítette könyvtári tevékenységünket. Kötészeti eszközök beszerzésére 520 928 Ft-ot, míg a Márai 125 eseménysorozat és könyvtári játék lebonyolítására 499 625 Ft-ot nyertünk, mindkettő megvalósítása áthúzódik 2026-ra is. A Könyvtári Kihívás első fordulójában alapkategóriában indulva vettünk részt.

2. Szervezeti változások és kompetenciafejlesztés

2025 szeptemberétől 1 fő könyvtáros távozott az olvasószolgálatból, 1 fő (önkormányzati feladatellátást végző) segédkönyvtáros év végén nyugdíjba vonult (*Nők 40*), a megüresedett státuszok betöltését a fenntartónk nem tette lehetővé.

Így a könyvtári feladatellátást - az igazgatóval együtt - 8 fő könyvtárossal biztosítottuk. Az olvasószolgálat munkáját nagyobb óraszámokban segíti a helyismereti és a két feldolgozó kolléga. A korábban még jól körvonalazható szervezeti struktúra szükségszerűen teljesen átalakult, a feladatellátás szintjén összemosszódnak a könyvtári területek.

Kompetenciáink fejlesztését belső és megyei továbbképzéseken való részvétellel biztosítottuk. Köztük a megyei könyvtárosnap (Deszk), a CSMKE szakmai előadásai a legjelentősebbek, valamint hasznos gyakorlati ismereteket adott át a megyei könyvtár AI Event továbbképzése. Éltünk az online konzultációkra, konferenciákra való becsatlakozás lehetőségével is. Akkreditált tanfolyamon nem vettünk részt.

3. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

2025 őszén a könyvtári programok helyszínéül szolgáló olvasóterem klimatizálása valósult meg, ezáltal ott komfortosabb körülményeket teremthetünk nemcsak a nyári nagy melegben, hanem az őszi hűvös idő beköszöntével is. A két légkondicionáló készülék beszerzését az tette lehetővé, hogy 10 települési képviselő tett felajánlást a cél megvalósítására a választókerületi alapjából.

Év végén szőnyegek és falmatricák vásárlásával tettük barátságosabbá a gyermekkönyvtári tereket.

A korszerűtlen épületben továbbra is nehezítette a könyvtári működést az elavult fűtésrendszer és áramhálózat, illetve a szennyvízcsatorna többszöri dugulása.

Már megkezdődtek az energetikai felújítás előkészítő munkálatai, ugyanakkor az akadálymentesítés terén nem történt előrelépés az év során.

b. eszközpark állapotának változása

Az energiafogyasztás csökkentése érdekében a nyár folyamán napelemes rendszert telepítettek a könyvtári tető udvar felőli oldalára.

A HVSZ informatikai részlegének bevonásával több lényeges karbantartási munkát oldottunk meg a belső könyvtári hálózat és az online szolgáltatások működtetése érdekében (pl. szünetmentes tápegység akkumulátorainak cseréje, NAS megújítása).

Alapítványi támogatásból az év végén lecseréltük a földszinti teakonyha hűtőszekrényét egy nagyobb, modernebb és energiatakarékos készülékre.

Az elnyert NKA-támogatásból a kötészeti műhely kapacitásbővítését célzó eszközbeszerzésünk a következő évre háródik át.

Fenntartói döntés nyomán az intézményben korábban használt Ecostat pénzügyi modult 2025 év elejétől az ASP rendszer váltotta fel, használatához 3 kártyaolvasót vettünk át.

c. egyéb infrastruktúra

Könyvtári honlapunk nyílt hozzáférésű szoftvere korábban nem nyújtott kellő védelmet a vírusátadásokkal szemben. Az arculat és a tartalmi elemek megtartása mellett más szoftver használatával biztonságosabbá tettük a könyvtári honlap elérhetőségét. Ugyanakkor továbbra is gondot okoz a feltöltendő dokumentumok (jpg, pdf) erősen korlátozott fájlmérete.

4. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A dokumentumbeszerzés tervszerűen és zavartalanul folyt. A beszerzési forrásainkban változás nem történt. Az év során könyvek vásárlására 11 225 094 Ft-ot, míg folyóiratok beszerzésére 1 239 704 Ft-ot fordítottunk.

Az állománygyarapítást az érdekeltségnövelő támogatás 254 000 Ft-tal segítette, míg a Márai-program XII. fordulója 275 000 Ft-os keretet biztosított.

Az állományba vett dokumentumok száma: 2949 db volt (ebből ajándék 323 db).

A tervszerű apasztás 4 327 dokumentum törlésével folytatódott.

2025-ben Hódmezővásárhely is csatlakozott az Ukrán könyvespolc-projekthez. Ennek keretében október végén Sándor Fegyir, Ukrajna magyarországi nagykövete adta át azokat az ajándékköteteket, mellyel elsősorban a városunkban élő ukrán menekült családokat segítjük anyanyelvi kultúrájuk ápolásában. Ezidáig ukrán nyelvű művekkel nem rendelkezünk. A gyűjteményt a Somogyi-könyvtár könyvadománya is bővíti. Év végéig e két beszerzési forrásból 134 kötet vált kölcsönözhetővé, további 75 még feldolgozásra vár.

b. gyűjteményfeltárás

Dokumentumaink feltárása a Qulto (HunTéka) integrált számítógépes rendszer katalógus-moduljában történik. A szoftver igényeknek, javaslatoknak megfelelő fejlesztése az év során folyamatos volt.

5. Digitalizálás, állományvédelem

1 fő szakképzett munkatárssal működő kötészeti műhelyünk látja el a könyvtári állomány szükséges újrakötését, javítását. Gyűjteményünkben az év során 126 dokumentum esett át állagvédelmi beavatkozáson.

Az állomány vagyónvédelmét RFID technológia szolgálja. Új könyveink mindegyikébe ragasztunk RFID-csíkot a feldolgozás során, de visszamenőlegesen is folytatjuk az állomány címkézését. A tárgyévben összesen 23 077 db dokumentumot szereltünk fel tagekkel, így az év végére a biztonsági jellel ellátott könyvek száma 111 762, mely a teljes könyvállomány 73%-a. Az RFID-technológia gyorsítja a könyvkölcsönzés folyamatát is, ezt a gyermekkönyvtárban hasznosítjuk.

A digitalizálás a helyismereti állomány védelme és tartalmának könnyebb hozzáférhetősége érdekében már lezajlott a korábbi években. Mivel a régi helyi sajtóanyag már teljeskörűen hozzáférhető az Arcanum ADT adatbázisában, így újabb általunk digitalizált tétel nem volt az év során.

6. Helyben és távolról elérhető szolgáltatások

a. helyben elérhető szolgáltatások

A könyvtár állományából - a letéti gyűjteményt is beleszámítva - 50 334 dokumentumot kölcsönöztünk.

A nyitvatartási időn kívül érkezőket a kötetek visszajuttatásában könyvbedobó láda segíti, ezen keresztül 3 030 dokumentumot hoztak vissza olvasóink, ebből folyóirat 44 db volt.

Helybeni szolgáltatás az Arcanum ADT adatbázisához való hozzáférés, mely a kutatók széleskörű tájékozódását szolgálja, illetve a régi hírlaptárunkból nyújt lehetőséget keresésre, nyomtatásra is. Az adatbázis használatát térítésmentesen biztosítjuk a könyvtárhasználóknak.

Reprográfiai szolgáltatásaink és könyvkötészetünk továbbra is népszerű. Kötészeti műhelyünk 447 tételnyi külső megrendelésnek tett eleget az év során, melyeket intézményektől és magánszemélyektől egyaránt fogadtunk.

Kutyabarát helyként 2023 nyarától működünk, az év során 20 látogatónk érkezett négy lábú kedvence társaságában.

b. távolról elérhető szolgáltatások

Könyvtári hírlevélben e-mail útján, illetve Facebook-bejegyzésként rendszeresen közreadjuk a friss könyvbeszerzéseink tematikus listáját. Ennek köszönhetően egyre több az eCardon, illetve az online katalógusunk oldalán indított félretételi kérés. Online módon előjegyzéseket is tehetnek olvasóink egy más által kikölcsönzött kötetre. 2025-ben összesen 3 196 félretételi kérést és 2 539 előjegyzést adminisztráltunk, mely az előző évhez képest előbbinél 10%, utóbbinál 22% emelkedést mutat.

Az eCard mobilapplikáción keresztül 301 olvasójegyet regisztráltak az év során.

7. Közösségi szolgáltatások (rendezvények, klubok, képzések, kiállítások)

A könyvtári programok tematikáját a korábbi évek kérdőíves igényfelmérései alapján határoztuk meg. Sikeresen futó sorozatainkat fenntartottuk, illetve a mindenkori könyvtárlátogatók aktuális (szóbeli) igényeit is figyelembe vettük.

Az év során összesen 365 programot valósítottunk meg, 12 865 résztvevővel.

Ebből 209 a gyermekkönyvtári programok száma, 8 171 fő részvételével.

A legkisebbeket (3 éves korig) szüleikkel a Babázó klubba vártuk kedd délelőttönként. A kötetlen, játékos találkozók mellett rendszeresek voltak a közös mondókázások, éneklések, illetve a babamasszázs fortélyai is betekintést nyújtottunk. Egy játszótéren szerveztük meg májusban a Gyereket a magasba! – programot. 16 alkalommal volt a klubnak meghívott vendége.

Különböző típusú, folyamatosan megújuló, interaktív, gyermekközpontú foglalkozásokat tartottunk óvodásoknak, alsó és felső tagozatos diákoknak, több mint 30 féle programkínálattal. 3 új kidolgozott tematikánk: A méhecskék világa (bábjátékkal kísért mese óvodásoknak, kisiskolásoknak), Játékos ABC (alsósoknak), Illemtan (felsősöknek). A családok hete

keretében a Magyar Népmese Színház előadását közel 100 óvodás tekintette meg. Részt vettünk a városi gyermeknap program sorozaton a Népkertben.

Töretlenül népszerű a gyermekkönyvtári olvasóklub (Kulcs az olvasáshoz), melyhez a 2024/25-ös tanévben 631 diák csatlakozott 1683 feladatlapot kitöltve. A könyvajándékon túlmenően 9 találkozót szerveztünk számukra Dániel András, Stiglicz Milán, Dávid Ádám, Kertész Erzsi és Schmöltz Margit meghívásával.

156 felnőttnek szóló programot szerveztünk, mely 4 694 látogatót vonzott. A képes úti beszámolók, a csillagászati, történelmi/helyismereti tematikájú, illetve az egészségmegőrzéssel kapcsolatos estek voltak a legnépszerűbbek. A helyi szerzők közül Fehér József, Ujvári Anna, Benák Katalin, Borsos Márta (posztumusz), valamint Baranyiné Mariann kötetét mutattuk be.

Az olvasóteremben Bende Roland, Fábiánné Nagy Ágota (reccsipke), id. Holler László, Ormos Ferenc és Ormos Zsuzsanna, a Mindszenti Tűzzománc Műhely, Bullás Mária (üvegfestmények, ikonok) és Berki Boglárka kamarakiállításának adtunk helyet.

A roma kultúra napjához kapcsolódva Gaudi Márton festőművész tárlatát szerveztük meg, melyet ősszel Rostás Árpád műbútorasztalos estje követett kisebbségi identitás erősítő programként.

A költészet napján a nyugdíjas versmondó gálát, májusban a Vásárhelyi Széppróza Napját tartottuk meg. Harmadik alkalommal adtunk helyet a Dél-Alföldi Könnyűzene-történelmi Konferenciának. Az ünnepi könyvet a Vásárhelyi Látóhatár estjével nyitottuk, ezt Benkő László író-olvasó találkozója követte. A Látóhatár retrospektív tárlatával kapcsolódtunk be a Múzeumok Éjszakája játékába. Buday Lottival találkozhattak az olvasók az OKN alatt. Ősszel Karinthy Vera és Bornai Tibor haiku estjének adtunk helyet, az évet Zsuffa Tünde kötetbemutatójával zártuk.

Csatlakoztunk a Házasság hete és az Európai Hulladékcsökkentési Hét országos kampányhoz.

Könyvtárunk nem akkreditált képzésként hirdeti 50 órás gépírástanfolyamát, mely felső tagozatos diákok számára önkormányzati támogatással ingyenes (Kulcs a számítógéphez).

1 diák és 1 felnőtt kurzust zártunk sikeresen.

8. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Anonim módon kérdőíves szervezeti kultúrafelmérést végeztünk saját munkatársaink körében, melyet két évente szoktunk megismételni. A részvétel nem volt teljes (13 főből 11 kitöltés érkezett), így az eredmények sem adhatnak teljes képet a könyvtár belső életéről. Az összesítés ismeretében a tapasztalatokat munkaértekezlet keretében vontuk le.

Könyvtárhasználóink körében a két gépírástanfolyamhoz kapcsolódóan folytattunk le elégedettségmérést. A felnőttek esetében merült fel a sebességfokozó kurzus igénye, mely megszervezéséhez az előkészületeket 2025 év végén elkezdjük.

9. Helytörténeti tevékenység

A helyismereti kutatószoba a Hódmezővásárhellyel vagy a városhoz köthető személyekkel kapcsolatos írások, illetve a helyi kiadású művek gyűjteményének otthona. Állománya – mely kizárólag helyben használható - az év során 16 dokumentummal bővült, így a teljes gyűjtemény jelenleg 7 857 dokumentumból áll.

Helytörténészünk 111 látogató, kutató munkáját 65 db könyvvel, 92 db kötetes egységnyi folyóirattal segítette. A helyismerettel kapcsolatos e-mailes kérdések, kérések száma 18 volt, elektronikusan 6 156 oldalt küldött el.

A digitalizált sajtónak köszönhetően a személyes jelenléti kutatás egyre inkább visszaszorul, a keresés az online térbe helyeződik át. A technológiai fejlődés kiváltja a klasszikus sajtófigyelést is, így ezt az 1965 óta folytatott tevékenységet 2025 év végén lezárjuk.

Folytatódott a helyismereti előadás-sorozat, melynek estjei visszanezézhetőek a könyvtári YouTube-csatornán. Ide az év során 9 helyismereti témájú 2025-ös könyvtári eseményt és további 5 archív felvételt töltöttünk fel.

A Németh László. emlékszobában csoportos tárlatvezetésre egy alkalommal volt igény, egy 60 fős szegedi könyvtáros csoportot fogadtunk a nyár folyamán.

10. Partnerségi együttműködések és önkéntesség (legfeljebb 1000 karakter)

Az érettségi feltételeként megszabott 50 órás közösségi szolgálat teljesítése érdekében 36 iskolával állunk partnerségben (Hmvhely: 5, Szeged: 15, Békéscsaba: 3, Szentes: 5, Csongrád: 3, Kecskemét: 2, Makó: 3).

2025-ben 4 alkalom során 64 diák vett részt tájékoztató, érzékenyítő foglalkozáson, tényleges munkára 20 iskolából 72 középiskolást fogadtunk.

3 alkalommal tudunk városi versenyeken zsűrizést vállalni.

1 fő önkéntes segítette a raktári könyvek RFID címkézését, erre a feladatra nyáron két diákmunkás alkalmazásával tudunk ráerősíteni.

A Vendéglátó Akadémiával való együttműködésünk 1 fő segédkönyvtáros hallgatójuk számára biztosította a lehetőséget a 100 órás szakmai gyakorlat megszerzéséhez.

A Wass Albert Kört, a Kárász József Irodalmi Kört és a Hódmezővásárhelyi Nyugdíjas Szövetséget programjai megvalósításában, emléklapok nyomtatásával támogattuk. Könyvadománnyal segítettük a Roma Nemzetiségi Önkormányzatot egy olvasósarok kialakításában.

Befogadtuk a Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat helyi tagintézményének gyermekrajz kiállítását, valamint a Domonkos Nővérek Liszt Ferenc Ének-zenei Általános Iskolája mesekönyv-bemutatójához kapcsolódó kamarakiállítást.

Az Imerys Kft. 15 fő munkavállalója számára biztosította a könyvtári tagságuk anyagi fedezetét, hasonló céges támogatásra korábban nem volt példa.

11. PR/marketing/kommunikáció eredményei

a. hagyományos médiafelületek kihasználása (újság, rádió, tv)

A helyi médiával jó kapcsolatot ápolunk. Rendszeresen hírt adnak mind könyvtári programjainkról, mind a szolgáltatásokat érintő aktualításokról. A könyvtárat érintő médiamegjelenésekről tételes listát vezetünk, melyet éves bontásban közzéteszünk a honlapunkon.

Májusban tagintézményünk is gazdagodott egy roll-up-pal, mely összintézményi szinten egységesített arculati elemekkel népszerűsíti a könyvtár elérhetőségeit. Elsősorban kitelepülések alkalmával használható.

b. online megjelenés

A Babázó klub és a Pósa Lajos Gyermekkönyvtár külön-külön önálló Facebook-profillal rendelkezik, mindkét helyre a gyermekkönyvtárosok teszik fel a friss tartalmakat, a foglalkozásokon készült fotókat. Év végén a Babázó klub online közössége 1100 főt, míg a gyermekkönyvtáré 611 főt számlált.

A felnőtt könyvtári Facebook-oldal követőinek száma 2 546, Instagram oldalunké 375 fő.

A helyismereti gyűjteményünk oldalát 1490 fő követte.

YouTube-csatornánkon a helyismereti jelentőségű vagy egyéb szempontból kiemelt könyvtári események videofelvételeit tesszük közzé. A csatornának a tárgyévben 51 feliratkozott tagja volt. Az év során feltöltött 14 videó összesen 783 megtekintést ért el.

Közösségi oldalaink a honlapunkon keresztül is elérhetőek: nlvk.hu.

12. Aktualitások

a. A 2025. évi kiemelt történelmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

Több helyi jelentőségű, valamint országos irodalmi évfordulóról emlékeztünk meg 2025-ben. Márciusban névadónk, Németh László halálának 50. évfordulóján ifj. Sipka Sándor *Németh László: A nemzeti helytállás drámája és győzelme* című kötetének bemutatóját szerveztük meg. Májusban a Wass Albert Irodalompartoló Egyesület fennállásának 20. évét ünnepelte a könyvtárban.

Júniusban a Vásárhelyi Látóhatár kulturális folyóirat 15. évét összefoglaló kamaratárlata nyílt meg.

Jókai Mór születésének 200. évfordulójáról Viola Szandra rendhagyó irodalomórájával emlékeztünk meg.

Novemberben két évtizednyi működésének eredményeiből szemezgetett kiselőadásokat az Art.Pagony Művészettörténeti Önképzőkör *Művészeti stílusok 20 év kirándulásai tükrében* című nyílt foglalkozásán.

Egy nyertes könyvtári NKA pályázatnak köszönhetően Márai Sándor születésének 125. évfordulója kapcsán programsorozatot indítottunk, melyhez pontgyűjtő játék is kapcsolódik, és 2026. április 11-én zárul.

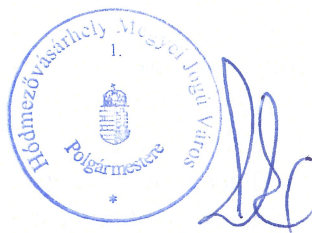
Hódmezővásárhely, 2026. március 4.

Készítette:

Domjáné Szénási Edit
Domjáné Szénási Edit
könyvtárigazgató

Hódmezővásárhely, 2026. március 4.

Fenntartó